ARAÇ · 5 KASIM 2026

Ticari araç mı, binek araç mı? Örnek hesapta 5 yılda 640 bin TL fark

Aytaç Yavuzel · Yavuzel Mali Müşavirlik

Aynı bütçeyle binek otomobil ya da kamyonet almak beş yılda yüz binlerce liralık vergi farkı yaratır. 2026 sınırlarıyla nedenini ve hesabını gösteriyorum.

Araç almaya karar veren müşterilerimizin çoğu bize modeli sorduktan sonra gelir. Oysa vergide asıl farkı model değil, aracın cinsi yaratır: binek otomobil mi, ticari araç mı? Aynı parayı ödeyip beş yılın sonunda yüz binlerce lira farklı vergi ödemek mümkün. Aşağıda bu farkın nereden çıktığını ve rakamla ne kadar tuttuğunu gösteriyorum.

Binek mi, ticari mi: karar ruhsatta değil, aracın sınıfında

Vergi kanunları "binek otomobil" derken gümrük tarife cetvelinde 87.03 pozisyonunda yer alan, esas olarak insan taşımak için yapılmış araçları kasteder. Sedan, hatchback, SUV ve jip bu gruptadır. Kamyonet, pikap ve eşya taşımaya mahsus panelvan gibi araçlar ise 87.04'tedir ve vergide ticari araç muamelesi görür.

Bu sınıflamayı siz göremezsiniz ama ruhsatta izi vardır. Ruhsattaki "cinsi" satırı ilk ipucudur: "otomobil" yazıyorsa binek, "kamyonet" yazıyorsa çoğu zaman ticari araçtır. Dikkat edilecek nokta şu: bazı hafif ticari modellerin camlı, arka koltuklu yolcu versiyonu da satılır. Arkasında koltuk ve yan camları olan, sürücü bölümüyle yük bölümü arasında sabit bir bölme bulunmayan bu araçlar binek sınıfına girer. Galeride "ticari" diye anlatılan araç ruhsata otomobil diye geçerse, vergide binek sayılırsınız. Sözleşmeyi imzalamadan önce bayiden aracın ruhsata hangi cinsle geçeceğini yazılı olarak isteyin.

Binek otomobilde vergi neleri kısıtlar?

Binek otomobilde kanun gideri tamamen yasaklamaz, ama dört yerden sınır koyar. 2026 tutarları şöyle:

Kalem	2026 sınırı
Alışta ödenen ÖTV ve KDV'nin doğrudan gider yazılabilecek kısmı	Toplam 1.200.000 TL
Amortisman (ÖTV ve KDV gider yazıldıysa)	Aracın vergisiz bedelinin 1.380.000 TL'lik kısmı
Amortisman (ÖTV ve KDV maliyete eklendiyse ya da araç ikinci else)	2.600.000 TL'lik kısmı

Kiralık binek araçta kira	Araç başına aylık 46.000 TL (KDV hariç)
Yakıt, bakım, onarım, sigorta gibi giderler	En fazla %70'i

Bunlara bir de KDV eklenir: binek otomobil alırken faturada ödediğiniz KDV'yi indiremezsiniz. Yani o KDV devlete ödediğiniz KDV'den düşülmez, size maliyet olarak kalır. Bu KDV'yi en fazla gider ya da maliyet olarak yazabilirsiniz, o da yukarıdaki sınırlar içinde.

Sınırı aşan kısım "kanunen kabul edilmeyen gider" olur: parayı ödemişsinizdir ama kârınızdan düşemezsiniz.

İki ayrıntı daha. Amortismanda, aracı aldığınız tarihte geçerli olan sınır uygulanır; 2026'da aldığınız aracın sınırı sonraki yıllarda da 1.380.000 TL olarak kalır. Binek otomobil yılın ortasında alınırsa ilk yıl amortismanı yalnız kalan aylar için ayrılır; ilk yıl gider yazılamayan kısım amortisman süresinin son yılında yazılır.

Bu kuralların hepsi şahıs işletmesi için de şirket için de, serbest meslek erbabı için de aynıdır. Tek istisna, işi binek otomobil kiralamak ya da işletmek olanların bu amaçla kullandığı araçlardır.

Ticari araçta durum

Kamyonet ya da panelvanda bu sınırların hiçbiri yoktur:

- Alışta ödediğiniz KDV'nin tamamını indirirsiniz. Satışlarınızdan hesapladığınız KDV'den düşülür; o ay ödenecek KDV'niz yoksa devreden KDV olarak sonraki aylara aktarılır.
- Aracın KDV hariç bedelinin tamamı amortisman yoluyla gider olur. Kamyonette faydalı ömür 4 yıl, amortisman oranı %25'tir (binek otomobilde 5 yıl, %20).
- Yakıt, bakım, sigorta, lastik giderlerinin tamamı gider yazılır, %70 kesintisi yoktur.

Tek şart, aracın gerçekten işte kullanılması. İşletme kayıtlarında görünen ama hafta sonu ailece kullanılan bir kamyonetin giderleri incelemede reddedilir.

Rakamla: aynı bütçe, iki araç, beş yıl

Bir şahıs işletmesi düşünelim. Yıllık kârı, araç giderleri düşüldükten sonra da 1 ile 5,3 milyon TL arasında kalıyor; 2026 tarifesinde bu aralıkta her ek lira kâr %35 vergiye girer. Yani düşülebilen her 100 TL gider 35 TL vergi azaltır. Aracı Ocak 2026'da alıyor ve iki seçenek arasında kalmış. İki aracın da cebinden çıkacak para aynı: 3.024.000 TL.

Binek otomobil. Faturada vergisiz bedel 1.400.000 TL, ÖTV 1.120.000 TL, KDV 504.000 TL. (ÖTV oranı aracın motoruna ve fiyatına göre değişir; ben burada örnek bir fatura alıyorum, sizin faturanızda ne yazıyorsa hesap onunla yapılır.) ÖTV ve KDV'yi alış yılında gider yazmayı seçiyor.

- ÖTV + KDV toplamı 1.624.000 TL. Bunun 1.200.000 TL'si 2026'da gider olur, 424.000 TL'si hiçbir zaman gider olmaz.
- Vergisiz bedel 1.400.000 TL, sınır 1.380.000 TL. Yıllık amortisman 1.380.000 ÷ 5 = 276.000 TL. Aradaki 20.000 TL'lik amortisman da gider olmaz.
- Beş yılda düşülen toplam: 1.200.000 + 1.380.000 = 2.580.000 TL. Vergi etkisi: 2.580.000 × %35 = 903.000 TL.
- Aracın net maliyeti: 3.024.000 − 903.000 = 2.121.000 TL.

Kamyonet. KDV hariç bedel 2.520.000 TL, KDV 504.000 TL.

- 504.000 TL KDV indirilir; maliyet olmaktan çıkar.
- Yıllık amortisman 2.520.000 ÷ 4 = 630.000 TL; dört yılda bedelin tamamı gider olur. Vergi etkisi: 2.520.000 × %35 = 882.000 TL.
- Aracın net maliyeti: 3.024.000 − 504.000 − 882.000 = 1.638.000 TL.

Yıl	Binek: gider yazılan	Kamyonet: gider yazılan
2026	1.476.000 TL	630.000 TL (+504.000 TL KDV indirimi)
2027	276.000 TL	630.000 TL
2028	276.000 TL	630.000 TL
2029	276.000 TL	630.000 TL
2030	276.000 TL	—
Toplam	2.580.000 TL	2.520.000 TL + 504.000 TL KDV

Alış tarafındaki fark: 2.121.000 − 1.638.000 = 483.000 TL.

Bu kadarla da bitmiyor. İki araca da yılda 300.000 TL (KDV hariç) yakıt, bakım ve sigorta harcandığını varsayalım. Kamyonette 300.000 TL'nin tamamı gider olur. Binekte yalnız 210.000 TL'si gider olur, 90.000 TL'si düşülemez. Beş yılda 450.000 TL gider kaybı, %35'ten 157.500 TL fazla vergi demek.

Beş yılın toplamı: 483.000 + 157.500 = 640.500 TL. Bu varsayımlarla, aynı parayı ödeyen iki işletmeden binek alanı, kamyonet alana göre beş yılda bu kadar fazla vergi yükü taşır.

Hesabın varsayımlarını da söyleyeyim. Her lira giderin %35 vergi azalttığını kabul ettim; kârınız daha alt dilimdeyse giderlerin vergi etkisi azalır ve rakamlar değişir. Aracın beş yıl sonra satışını hesaba katmadım. Binek alan ÖTV ve KDV'yi gider yazmak yerine maliyete eklerse 2.600.000 TL'lik amortisman yazar (yılda 520.000 TL); vergi etkisi 910.000 TL olur, toplam fark 633.500 TL'ye iner. Aynı hesabı %25 kurumlar vergisi ödeyen bir şirket için yaptığınızda fark 601.500 TL çıkıyor. Sonuç her durumda aynı yöne çıkıyor.

Aracı kiralıyorsanız

Uzun dönem kiralamada binek otomobilin aylık kirası, araç başına 46.000 TL'ye (KDV hariç) kadar gider yazılır. Aylık 70.000 TL kira ödüyorsanız her ay 24.000 TL, yılda 288.000 TL gider olmaz; %35 dilimdeki bir işletme için bu yılda 100.800 TL fazla vergidir. Kiralık aracın yakıt, bakım gibi diğer giderlerinde %70 kuralı yine geçerlidir. Kiralık ticari araçta ise böyle bir sınır yoktur.

Benim önerim

İşiniz yük, malzeme ya da ekip taşımayı gerektiriyorsa ve araç da gerçekten bu işte kullanılacaksa, ticari araç vergide açık ara kazançlıdır. Binek otomobili ise vergi avantajı için değil ihtiyaç için alın; aldığınızda da sınırları bilerek, vergisiz fiyatı 1.380.000 TL'yi ne kadar aştığına bakarak karar verin.

Hangisini alırsanız alın, imzadan önce iki şeyi kontrol edin: ruhsata hangi cinsle geçeceği ve faturanın işletme adına kesileceği. Ruhsatta "otomobil" yazan bir aracı, sonradan "ticari kullanıyorum" diyerek ticari araç gibi gider yazamazsınız.

Dayanaklar

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu, md. 40 ve 68

Gelir Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 332), RG 31.12.2025

Gelir Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 311), RG 27.05.2020

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu, md. 29 ve 30/b

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, md. 6 ve 32

Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 333) amortisman listesi

Bu yazı genel bilgilendirme amaçlıdır; somut durumunuz için mesleki değerlendirme yerine geçmez.